

SVOBODNA SLOVENIJA

ANNO (LETO) XXIV. (18)

No. (števil.) 35

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

2. septembra 1965

Z zavestjo odgovornosti

„Zavedajoč se svoje narodne samobitnosti je slovenski narod vedno jasneje spoznaval, da se bo mogel trajno ohraniti le v svoji državnosti. V ta namen je med svetovno vojno leta 1917 soglasno odobril veliko Majniško deklaracijo, ki je zahtevala ustanovitev jugoslovanske države, v kateri bi bili Slovenci subjekt in ne več kakor v Avstriji objekt državne politike...“ Tako France Kremžar v osnutku razprave, ki je bila objavljena v Zborniku Svobodne Slovenije leta 1955.

„Videl si, da je tvoj narod okovan v verige, da je tlačjen... videl si, ko so nas z bajoneti suvali in teptali, ko so naši najboljši možje ginevali po ječah... V teh težkih žalostnih časih Ti je vstala misel za osvobodjenje. Jasna in lepa je bila Tvoja misel...“ Dr. Korošec Janezu Ev. Kreku na grobu leta 1917.

Jugoslovanska osvobodilna ideja se je porodila in trpljenju in v borbi našega malega naroda za življenje in svobodo, ko je bil v avstro-ogrski monarhiji obsojen na smrt.

Jugoslovanske osvobodilne ideje, ki so sprejele vse slovenske demokratične stranke, pa niso vsi narodi nove države, enako razumeli. To se je pokazalo že po Ženevskem paktu, sklenjenem leta 1918, ko ni bila sprejeta Koroščeva federalistična zamisel. To dejstvo je mlado državo pripeljalo v boje za njeno notranjo ureditev. Ta boj je dosegel svoj višek v Koroščevi Slovenski deklaraciji z dne 1. januarja 1933. Takole jo je zapisal Dr. Korošec:

„1. Slovenski narod je danes razdeljen in razkosan na štiri države: na Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo, Madžarsko. Njegova osnovna zahteva je, da se zedinijo v eno samo politično enoto, ker si more le na ta način ohraniti obstoj in zagotoviti splošni napredek.

2. Glavnemu delu slovenskega naroda, ki živi v Jugoslaviji, je postavljena naloga, da na tem idealu dela do končne ostvaritve.

3. Iz teh razlogov si mora slovenski narod v jugoslovanski državi priboriti tak samostojen položaj, ki bo neprestano služil kot privlačna sila za vse ostale dele naroda, živčnega v drugih državah. V ta namen je potrebno: a) narodna individualnost, ime, zastava, etnična skupnost, finančna samostojnost, politična in kulturna svoboda; b) radikalna socialna zakonodaja, ki mora zagotoviti življenjske interese in harmonično razvijanje vseh potrebnih in produktivnih poklicev, posebno kmečkega in delavskega razreda.

4. Za doseg tega cilja je potrebno, da si vsi Slovenci, Hrvati in Srbi zgradimo po svobodnem sporazumu in to na demokratični podlagi državo ravnopravnih edinic; eno teh naj tvori Slovenija.“

Ta Slovenska deklaracija vse do danes ni izgubila vrednosti, ne pomena. Narodni odbor za Slovenijo je 3. maja 1945 proglasil, „da je za vse ozemlje, na katerem prebivajo Slovenci, ustanovljena narodna država Slovenija kot sestavni del demokratične in federativno urejene Jugoslavije.“

Četudi ta proglas ni imel pravnih in dejanskih posledic, je njegov pomen v tem, da je bil izraz enotnega hotenja in skupne volje vseh Slovencev. Bil je izdan v soglasju med Slovensko ljudsko stranko, Jugoslovansko nacionalno stranko in Socialistično stranko Jugoslavije.

V izseljenstvu je predsednik Slovenske ljudske stranke dr. Miha Krek leta 1954 preciziral program slovenske krščanske demokracije.

V čl. 1. pravi: „Slovenski narod ima po naravnem pravu pravico do svoje države, da sam ureja svoje življenje, da vstopa v državne zveze ter sodeluje v družini svobodnih narodov. SLS stremi in dela, da bi slovenski narod uveljavil to svojo pravico in se ves zdržil v slovenski državi.“

V čl. 7. govori o Jugoslaviji in ugo-

AMERIŠKA JUNAKA VESOLJA

Kozmonavta Gordon Cooper in Charles Conrad sta srečno prebila eno uro in nekaj minut manj kot osem dni v vesolju in s tem postavila ZDA na prvo mesto v vesoljski tekmi. Ni rečeno, da bo ZSSR ostala odslej naprej vedno na drugem mestu v tem tekmovanju, vendar so Amerikanci dokazali, da je vztrajnost in hladna preračunljivost ter neiskanje propagandnih učinkov v znanosti več vredno, kakor pa obratno. Velikanski prepad na tem znanstvenem poprišču, ki je obstajal med ZSSR in ZDA, v prid ZSSR, ob prvem sovjetskem sputniku, je premosten, še več: ZDA sedaj prednjačijo Sovjetski zvezi. Tudi ZSSR ne bo mogla nikdar v zgodovini odpraviti slabega vtisa na svetovno javnost, ko je vse svoje vesoljske poskuse doslej izvrševala v največji tajnosti, prav tako ne dvomov pri navadnem zemljanu in pri znanstveniku, koliko poskusov se jim je ponesrečilo. Resno smatrajo, da je doslej vsaj pet sovjetskih kozmonavtov našlo smrt v vesolju. Amerikanci doslej še niso prikrili nobenega raketnega poskusa s kozmonavti in ga tudi v bodoče, kakor kaže, ne nameravajo. Noben ameriški kozmonavt se v vesolju doslej še ni ponesrečil.

Conrad in Cooper sta dolge ure v kapsuli Geminis 5 z močno voljo dobro prestajala. Pojavile so se marsikateri težave in nepredvidene nevarnosti, kakor: slabo delovanje nekaterih baterij; enemu od kozmonavtov se je vnela koža pod pritiskom posebnih telovadnih pasov, s katerimi sta bila oba opasana; veliko poskusov sta zaradi prehitre potrošnje goriva morala opustiti; kapsula se je zadnje dni poleta vrtila okoli svoje osi precej hitro, skoro enkrat na minuto; delovni program je bil za oba kozmonavta, kakor se je izkazalo, prenatrpan, zlasti, ko so začele nekatere stvari odpovedovati. Toda, kljub vsem nevarnostim sta se med vožnjo dobro po-

Iskanje miru v Vietnamu?

Medtem, ko se boji med komunističnimi gverilci na eni ter Amerikanci in Južnimi Vietnamci na drugi strani nadaljujejo, ameriško letalstvo pa z večletnimi B-52 bombardirami komunistične postojanke v Južnem in Severnem Vietnamu, pa so se minuli teden tako v Washingtonu, kakor v drugih zaveznikih prestolnicah širili glasovi, da se za kulisami pripravljajo predhodni mirovni razgovori s severnovietnamskimi komunisti.

Ameriški zun. minister Rusk je na tiskovni konferenci potrdil, da so ZDA vedno pripravljene skleniti mir v Vietnamu, pod pogojem, da bo Južni Vietnam imel zagotovljeno svobodno odločitev za svoj nadaljni obstoj. Za doseg mirovnih pogajanj so ZDA tudi pripravljene ustaviti bombardiranje Severnega Vietnamu, če bodo komunisti pokazali s svoje strani, da se tudi zanimajo za to. Eden takih dokazov dobre

tavilja, da smo Slovenci po svobodni odločitvi vstopili v državno skupnost s Hrvati in Srbi ter drugimi jugoslovanskimi narodi. (Majska deklaracija). V istem členu ugotavlja, da zemljepisne, geopolitične in gospodarske okolnosti, sorodnost krvi in jezika ter potrebe za obrambo ozemlja kažejo in utemeljujejo usodno življenjsko povezanost slovenskega naroda z ostalimi jugoslovanskimi narodi. Izrecno pa ugotavlja „predpogoj vsake njihove bodoče sreče pa je svoboda.“

V čl. 8. pa pravi program slovenske krščanske demokracije, ko govori o državnih zvezah: „Svetovne in evropske razmere kažejo tesnejšo povezanost narodov in držav za skupno obrambo miru, za pospeševanje kulturne rasti in za razvoj gospodarstva. SLS smatra, da je svobodna povezanost držav na slovenskem jugu najnaravnejša in najboljša. Narod sam pa odloči s splošnim, enakim in tajnim glasovanjem vpraša-

čutila, napravila veliko fotografij Zemlje, oblakov in neba, dvakrat sta videla za njiju izvršeno izstrelitev rakete na vojaškem oporišču Vandenberg v Kaliforniji in se spustila po 120 krogih v Zahodni Atlantik. Letanje so skrajšali za en krog, ker bi sicer padla v nevihto.

Vrnitev na Zemljo je bila običajna s padalom v morje, od tam na letalnosilko in od tam na Cap Kennedy, narkar pa bosta enajst dni ostala v opazovanju.

Ves svobodni svet je z zadovoljnostjo poročal o uspelem vesoljskem poletu Geminis 5. Komunistični tisk je bil, kakor običajno, kratkih besedi, sovjeti pa so se povrh vsega še osmešili, ko je glasilo sovjetskega obrambnega ministrstva „Rdeča zvezda“ napisalo, da Conrad in Cooper vršita vohunsko službo med poletom. „Rdeča zvezda“ je tudi zapisala otroče smešno trditve, da so Amerikanci pognali Geminis 5 v take kroge, da je enajstkrat preletela Kubo, 16-krat Severni Vietnam in 40-krat Kitajsko. Ko so to poročilo iz oporišča Houston sporočili kozmonavtom, je Cooper, ki se je rad šalil, takoj sporočil na Zemljo, da „prav zdaj letiva nad Kubo“, pozneje, da „so fotografije Severnega Vietnamu odlične“ in da „sva si dobro ogledala Kitajsko.“ Ameriško časopisje pa je v svojih komentarjih o pisanju „Rdeče zvezde“ samo vprašalo: ali kdo dvomi, da so sovjetski kozmonavti ne fotografirajo Zemlje?

Najbolj je sovjetom zavezal zloben in smešen jezik Johnson sam, ko je za prihodnjo izstrelitev Geminis 6, ki je napovedana za 25. oktober t. l., povabil sovjetske znanstvenike na Cap Kennedy, da bodo lahko prisostvovali dogodku. Odgovora tešen dni po ponudbi seveda še ni dobil, ker sovjetski znanstveniki na svojo pest, brez privoljenja Brežnjeva in Kosygina, se pravi sovjetske partije, ne smejo odločati.

volje s strani komunistov bi bil odklic 325. komunistične divizije iz Južnega Vietnamu v Severni. ZDA so tudi pripravljene sprejeti posredovanje kogarkoli za doseg miru v Vietnamu, ker nočejo nič drugega, kakor le zagotoviti samostojnost in varnost Južnemu Vietnamu.

Ko so nato iz Pariza prišla poročila, da je tja prispela severnovietnamska gospodarska delegacija, so opazovalci takoj sumili, da mu preko te delegacije Francija lahko posredovala za premirje v Vietnamu. To je bilo potrjeno, ko je Johnson v ponedeljek poslal v Pariz na obisk k De Gaullovi podtajnika za zunanje zadeve Balla. Ball je De Gaullo prinesel osebno Johnsonovo pismo, čigar vsebine sicer še niso objavili, menijo pa, da mu sporoča, da bi z zadovoljstvom pristal na kakršno koli De Gaullovo posredovanje za mir v Vietnamu.

nje vstopa Slovenije v vsako zvezo držav. Stranka pozdravlja in podpira graditev in organizacijo Združenih držav Evrope.“

Usmerjanje in vodstvo slovenske politike ni bilo nikdar lahko. Ne pozabimo, da nas je vseh Slovencev komaj dva milijona (četrtina prebivalcev Velikega Buenos Airesa), da naš narod živi med velikimi, nam sovražnimi sosedomi, ki si lastita slovensko zemljo, in ob dveh bratskih narodih, ki si ne znata in ne moreta urediti medsebojnih odnosov.

Toda če imamo pred očmi razvojno pot slovenskega naroda za doseg svobode, sedanje programe demokratičnih političnih strank, Slovensko formulo iz leta 1960, in razgovore v Standsteatu leta 1963, moremo ugotoviti, da ga ni Slovenca, ki bi bil proti slovenski državi. Pot do nje in do zavarovanja njene obstoja pa morata voditi čut odgovornosti in zdrav razum.

Nasser na obisku v Moskvi

Egiptovski diktator Nasser je prejšnji petek priletel na petdnevni obisk v Moskvo. Poročilo pravi, da je to prvi Nasserjev obisk v Moskvi po sedmih letih in da je prišel zato, „da se bo spoznal z Brežnjevom in Kosyginom“.

Na letališču Vnukovo pri Moskvi so Nasser in z njim tudi Brežnjevi in Kosygin doživeli neprijeten dogodek, ko je šest poslanikov, akreditiranih v Moskvi, ki so z drugimi prišli na letališče k Nasserjevemu sprejemu, zapustilo vrsto iz protesta proti prednosti, ki jo je sovjetska vlada dala delegaciji vietnamskih komunistov na letališču. Čilski veleposlanik je v imenu ostalih petih poslanikov izjavil, da bo uradno protestiral v sovjetskem zun. ministrstvu.

Nasserju so nato sovjetski komunistični mogotci priredili veličasten banket, pozneje pa so se z njim skrili v neko vilo blizu Moskve, da nihče od častnikarjev ni vedel, kje so. Tam da so

imeli tajne razgovore „o splošnem svetovnem položaju“. Eden od članov Nasserjeve delegacije ni mogel molčati in je nakazal, da je Nasser prinesel v Moskvo mirovni načrt za Vietnam, sestavljen iz petih točk, ki so ga baje pripravili skupaj „prvoboritelji“ za mir: indijski Shastri, jugoslovanski komunistični diktator Tito in on, Nasser. Uradni govornik Nasserjeve delegacije je pozneje te govornice zanikal in zavrnil, da Nasser ni prinesel nobenega mirovnega načrta za Vietnam. Če je to drugo resnično, je tudi lahko razumljivo, ker so pogledi jugoslovanskega komunističnega Tita, indijskega budista Shastrija in egiptovskega muslimana Nasserja težko enotni.

Vsekakor pa zahodni opazovalci v Moskvi spravljajo Nasserjev obisk sovjetskim komunističnim veljakom v zvezo z vietnamsko vojno in s sovjetsko željo, da bi se čim močneje zagodila med vietnamske in kitajske komuniste.

V Grčiji še vedno brez vlade

Napoved 77 letnega predsednika Sredinske zveze Georga Papandreoua, da bo Tsirimokos s svojo vlado padel prej kot v desetih dneh, se je izpolnila. Kajti Elija Tsirimokos v parlamentu za svojo vlado ni mogel dobiti večine. Zanj je od 300 poslancev glasovalo 185 poslancev, proti pa 159. Šest poslancev se je glasovanja vzdržalo. Usodo Tsirimokosove vlade je zapečatil vodja desničarske napredne stranke Spiros Markezinis, ko je v parlamentu izjavil, da bo njegovih 8 poslancev, na katere je Tsirimokos z gotovostjo računal, glasovalo proti, „da kralju in narodu omogoči sestavo take vlade, ki bo kos sedanjemu težkemu položaju“.

Po nezaupnici v parlamentu je Tsiri-

rimokos v nedeljo kralju Konstantinu sporočil ostavko vlade. Po dvehurnem razgovoru s suverenom je nato častnikarjem izjavil, da kralj tudi tokrat ne sprejema Papandreoujeve zahteve, da mora mandat za sestavo nove vlade dati njemu ali pa razpisati volitve. Po njegovi izjavi kralj s svojo odločitvijo ne bo hitel, ker hoče vso stvar dobro premisliti. Tsirimokos je tudi povedal, da je kralju predlagal naj bi novo vlado skušal sestaviti prvak desničarske skupine ERE Panajotis Kanellopoulos.

Kralj je tudi sprejel predlog odstopivšega predsednika Tsirimokosa o sklicanju kronskega sveta, ki naj kralju ustvari možnost za pravo rešitev sedanje politične krize.

IZ TEDNA V TEDEN

Volilno sodišče za državo Guanabara, ki obsega področje bivše prestolnice Rio de Janeiro v Brazilu, je zavrnilo kandidature prejšnjega ministra za vojsko maršala Henrika Teixeira Lotta z utemeljitvijo, da ne stanuje na področju te države, ampak v sosednjem mestu Teresopolis v državi Rio de Janeiro. Maršalovi zastopniki so proti odločbi volilnega sodišča vložili pritožbo na vrhovno volilno sodišče. Maršala Teixeira Lotta kandidirajo za guvernerja države Guanabara brazilska laboristična, socialistična in socialdemokratska stranka.

V venezuelski državi Lara je padel vojski v roke eden od prvakov Venezuelškega levičarskega revolucionarnega gibanja José Diaz. To gibanje skupno s komunisti vodi gverilsko vojsko v Venezueli proti sedanjim demokratični vladi. José Diaz je na zaslišanju izjavil, da je med levičarskim revolucionarnim gibanjem in komunisti neprestan boj za vodstvo gverilškega vojskovanja. Zato po njegovem mnenju gverilci tudi ne morejo doseči nobenih uspehov, ker nimajo pravega vodstva. Zato so pri gverilskih ostalih samo še zmešani fantje, ki sestradani in razčepani tavajo okoli po planinah.

Kubanski revolucionarni dijaški direktorij v emigraciji zatrjuje, da ima zanesljiva sporočila od svojih članov na Kubi, da je bil dne 26. julija t. l. izvršen atentat na Fidela Castra, ki je pa tudi tokrat odnesel zdravo kožo. Pri atentatu sta bila ubita dva njegova spremljevalca, tretji pa je bil ranjen.

Predsednik ZDA, Johnson je podpisal zakon, ki določa, da je umor ameriškega predsednika ali njegovega namestnika zvezni zločin, za katerega je določena smrtna kazen. Besedilo za ta zakon je sestavila komisija Warren, ki je preiskovala umor prejšnjega ameriškega predsednika Kennedyja.

Ameriški senat je končno po živahni debati odobril ameriško vojaško, gospodarsko in tehnično pomoč potrebnim državam v svetu v višini 3.360 milijonov dolarjev.

ZDA imajo sedaj 195 milijonov prebivalcev. Pri prvem popisu prebivalstva

v ZDA leta 1790 je imela ta država samo 4 milijone prebivalcev.

Predsednik kanadske vlade Lester B. Pearson je izjavil, da bo Kanada postala članica Organizacije ameriških držav.

Charles Le Corbusier, svetovno znani francoski arhitekt, je umrl na francoski obali. Med plavanjem v morju ga je zadela kap. Kot viteza Legije časti so ga pokopali z vojaškimi častmi. V slovo mu je govoril francoski prosvetni minister Andre Malraux.

Biv. zahodnonemški kancler Dr. Adenauer je v svojih večinih govorih že ponovno izrazil mnenje, da bi bilo po volitvah dobro sestaviti koalicijsko vlado. Sestavo take vlade da zahtevajo okolnosti, ker da se lahko zgodi, da se bodo Amerikanci in Angleži skušali na kak način pomiriti s sovjeti ter ugoditi sovjetski zahtevi, da bi iz Zahodne Nemčije umaknili svoje raketno orožje.

V Kairu je umrl v visoki starosti Mustafa Nahas, biv. predsednik egiptovske vlade in do leta 1952 predsednik najmočnejše egiptovske vafdistične stranke. Ob njegovem pogrebu je prišlo v Kairu do velikih demonstracij. Pristaši bivše vafdistične stranke so po verskih obredih v eni od kairskih mošej vzeli krsto s posmrtnimi ostanki Mustafe Nahasa, jo nosili na ramah po kairskih ulicah in vzklkali, da je rajni Mustafa Nahas živel in umrl kot junak in ga je zato treba tudi pokopati kot junaka. Krsto so odnesli nato še v drugo mošejo, kjer so bili znova za Mustafino Nahasa pogrebni obredi. Policiji se je potem posrečilo pristašem bivše vafdistične stranke odvzeti krsto, narkar so jo položili na mrtvaški voz in jo odpeljali v rojstni kraj pokojnega egiptovskega politika. Ta dogodek pričča, da v Egiptu kljub že večletni Nasserjevi diktaturi ljudje še niso pozabili na večstrankarsko politično življenje.

V Singapuru je vlada odkrila komunistično zaroto. Komunisti so hoteli zrušiti sedanjo demokratično vlado ter namesto nje vzpostaviti komunistično diktaturo. Komunistični zarotnike je podpirala Indonezija.

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kralj

Z otroci preko sedanosti v bodočnost

V glavnem se naše matere precej zanimajo za vzgojna vprašanja. Vendar je gospa Ančka pred kratkim nevoljno rekla svoji znanci:

„Ali se ti ne zdi, da se danes le malo preveč govori in piše, kaj morajo vse starši vedeti o otrokih, kaj vse bi morali čitati? Včasih se za nas niso zanimali, pa smo le zrastle, kakor je Bog hotel.“

„Prav imaš,“ je pritrdila znanka. „In potem — — saj vidim sosedovo! Cela stena — same knjige, otroci pa taki divjaki. In kako se ti lažejo!...“

Res je, da same knjige nič ne pomagajo. Zavisli, kakšne so knjige, kdo jih bere in kako jih bere. Tudi pri čitvu je važna zadeva pamet. Pametna mama, ki pravilno ljubi svoje otroke, bo našla v knjigah zlato zrno.

Vendar — ali ni težava prav v tem, kako naj najde pravo pot, če ne ve od kod pot prihaja, kam vodi in po kakšnem ozemlju vodi? Tu je voz!?

Že večkrat smo premišljevale, kako različno je bilo življenje v naši mladosti doma od življenja naše mladine danes. Kakor bi minilo stoletje!

Ali nismo, posebno mi v tujini, pustili, da so nas časi prehiteli? V skrbi, da ohranimo, kar je bilo dobrega, nismo znali istočasno ujeti korak današnjega časa. Zdaj jasno vidimo, da je bila nesametna trditve: „Kakor je mama mene vzgajala, tako bom jaz svojo hčerko.“

Ko mi je zadnjič starejša gospa rekla: „Mi pa nismo imeli veliko skrbi za otroke, saj smo vedno vedeli, kje so in s kom so,“ sem z žalostjo pomislila: katera mati more danes v naših razmerah to reči?

Morda je najbolj točno označil razliko dveh dob neki pisatelj, ki je napisal: „Danes pišejo dekleta knjige, ki se jih njihove matere v istih letih ne bi niti upale brati.“

Naši starši so se za naše probleme premalo zanimali. In včasih, tudi ko so se, si niso vedno znali pomagati. Toda mirne razmere v domačem kraju, versko življenje, — vse to je nekako sodelovalo pri mirni rasti otroka. Vsekakor je marsikateri današnji težavi iskati krivde v tem, da so se nam starši premalo približali, premalo vedeli, kaj se v nas godi.

Kaj vse bodo šele trpeli naši otroci, ki žive v vse drugačnih časih in vse drugačnih okoljih!

Včasih smo sicer poznali razna težka vprašanja, pa o njih raje nismo govorili. Recimo samo: spolna vprašanja so tudi takrat povzročala v mladem človeku velike težave in stiske. Zatiiral jih je v sebi in molčal. Starši mu niso pomagali do jasnosti. „O tem se ne govori!“ so rekli.

Potem je razlaga prišla od drugod, dostikrat strahotno zmalčena, ki je vse življenje pustila sled.

Za izvedbo sklepov VIII. kongresa ZKJ

Komunistična partija, ki se v Jugoslaviji imenuje Zveza komunistov Jugoslavije, razpolaga z ogromnim uradniškim aparatom, ki je za svoje delo dobro plačan. Pa izgleda, da ga je še premalo. Na enem od zadnjih sestankov Centralnega komiteja ZKJ so namreč sklenili, da bodo poleg tajništva Centralnega komiteja ustanovili še posebno tajništvo za izvršni odbor Centralnega komiteja ZKJ. Njegova naloga bo zlasti skrbeti, da bodo čim bolj temeljito izvedeni sklepi zadnjega 8. kongresa ZKJ. Tajništvo izvršnega odbora Centralnega komiteja ZKJ sestavljajo Josip Broz-Tito, Aleksander Ranković, Edvard Kardelj in Veljko Vlahović, tj. najmočnejše osebnosti jugoslovskega komunizma. Delovna področja so si nosilci sed. komunistične tiranije v Jugoslaviji razdelili takole:

Organizacijo in razvoj idejno političnega dela bo imel na skrbi Aleksander Ranković, za idejno delovanje ZKJ bo skrbel Veljko Vlahović, v delovno področje Edvarda Kardelja pa spadajo družbeno-ekonomski in politični odnosi. Omenjena tri delovna področja imajo še celo vrsto komisij in podkomisij za po-

Kaj se nam je takrat sanjalo o stvarih, ki jih danes celo naši otroci poznajo? Starši so se recimo bali, da pade otrok pod vpliv sošolca, ki je kradel, ali „grdo govoril“. Med tem ko danes slišimo, kako po srednjih šolah oblasti iščejo fantje in deklice, ki jemljejo mamila. Vemo tudi, kako se danes med mladino mirno govori o homoseksualcih. Kaj so naše matere vedele o tem? Nič! Res — v glavnem jim ni bilo treba. Toda danes?

Danes se mora vsaka mati potruditi, da bo zvedela za nevarnosti, ki pretijo otroku in tudi z njim o tem govoriti.

Prva dolžnost staršev je, da vedo, kaj se godi v svetu, sredi katerega živijo.

In — kako vedeti in spoznati dobrine in nevarnosti okolja, kjer mi in naši otroci živimo?

Kdor hoče vedeti, bo že našel pot do resnih časopisov in revij.

„Kdo pa ima čas za vsa vprašanja, ko niti vsakdanjega hišnega dela ne zmoremo!“

Prvič: Kaj je važnejše, da imaš stanovanje v najlepšem redu, ali, da pomagaš svojemu otroku? Poleg tega, čas si je treba vzeti tudi med delom. Na radiu so stalno koristna predavanja in debate. Veliko danes razpravljajo prav o vzgojnih vprašanjih. Za mladino skrbi danes ves svet.

Ne odlašajmo! Vsak dan je lahko izgubljen! Le pogledjmo malo naokoli. Marsikatera mati in oče jokata, ko vidita na otrocih sadove svoje brezbriznosti.

Res je, da nimamo na razpolago velike izbire vzgojnih knjig v slovenskem jeziku. Zato pa je nujno potrebno, da sežemo po tujih.

„Kaj nas bodo pa učili, ko sami ne znajo vzgajati!“ Dostikrat govori iz naših ust napuh in nevednost. Ali smo pametni in v vsem poučeni že samo zato, ker vemo, da izhajajo v Evropi dobre moderne knjige? Neumnost!

Če ne moremo do najboljšega, izberimo dobro, in — dobrega o vzgoji današnje mladine dobimo lahko povsod, tudi v Argentini. Poleg člankov v naših publikacijah, bomo našli tudi marsikaj dobrega v španskih.

Imamo celo založbe, zelo moderne in krščanske, ki izdajajo knjige o vseh mogočih vzgojnih vprašanjih. V trgovinah sester Pavlink najdemo vzgojne knjige za vsako dobo otrokove rasti. Tudi revija „Familia Cristiana“ prinaša odgovore na najbolj živa vprašanja današnje družine.

Pri znanki sem videla vrsto krasnih knjig: „El mundo de los niños“ (Salvat Editores, S. A.), ki v zelo prijetnem kramljanju obravnava vsa vzgojna vprašanja otrok od zibelke do zrelosti. Krščansko mišljenje preveva skozi vsa knjigo. Kdor si more privoščiti to zbirko, do dobil v hišo dobrega svetovalca.

samezna vprašanja, za katere so bili prav tako določeni predsedniki.

Na ta način mislijo komunisti poživiti delo v partiji ter oslabiti vedno številnejše pojave nezadovoljstva, ki se javljajo vedno bolj pogosto v najrazličnejših oblikah in v najrazličnejših področjih gospodarskega in političnega življenja.

Med Indijo in Pakistanom še vedno ni miru. V zadnjih dneh se je položaj tako zaostрил, da so oddelki indijske vojske že na več mestih prekorčili mejo v Kašmirju in vdrli na pakistansko področje. Predsednik indijske vlade Lal Bahadru Shastri je v parlamentu izjavil, da je položaj v Kašmirju naravnost kritičen in da se zaradi njega morajo Indijci pripraviti na dolgo krizo s Pakistanom.

V Dominikanski republiki je uporniška vlada polkovnika Francisca Caamaño Dena podpisala dogovor s predstavnikoma Organizacije ameriških držav o imenovanju nove začasne dominikanske vlade. Naloga te vlade bo povrniti državo v redno ustavno življenje. Predsednik nove vlade je Garcia Godoy.

Dušnopastirski tečaj slovenskih zamejskih in izseljenskih duhovnikov v Celovcu

V Celovcu je bil dne 18. in 19. avgusta t. l. 5. dušnopastirski tečaj slovenskih zamejskih in izseljenskih duhovnikov. Udeležilo se ga je nad 100 slovenskih duhovnikov iz Koroške, Primorske, slovenske Benečije, Zapadne Evrope ter Amerike. Pozdrave slovenskih dušnih pastirjev iz Argentine, ZDA in Kanade je prinesel msgr. Anton Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev iz Argentine. Pozdrave so pa še poslali nadškofje dr. Fogar iz Rima, msgr. Santin iz Trsta in msgr. Pangrazio iz Gorice.

Tečaj je začel z govorom v slovenski celovski škof dr. Jožef Koestner, vodil ga je predsednik pripravljalnega odbora msgr. dr. Škerl iz Trsta skupno s prelatom dr. Bluemlom iz Celovca

Predavatelja sta bila dr. Šuštar, ravnatelj bogoslovja v mestu Chur v Švici, in dr. Janez Vodopivec, profesor na pa-pišemkem zavodu Propaganda Fide v Rimu. Prvi je govoril o problemih zakona, drugi pa kot član koncilске komisije za zedinjenje kristjanov o koncilu.

Poročilo o slovenskem zavodu v Rimu je podal ravnatelj filozofskega dela misijonskega zavoda v Rimu msgr. Maksimilijan Jezernik, poročilo o poteku akcije za Slomškovo beatifikacijo pa msgr. Franc Šegula, ki po naročilu slovenskih škofov skrbi za Slomškovo beatifikacijo v Rimu.

Med tečajem je bila tudi koncelebracija. Vodil jo je skupno z 12 duhovniki iz dežel, v katerih žive Slovenci, ravnatelj semenišča v Celovcu.

† Inženir Vladimir Remec

Ob zaključku prejšnje številke našega lista je prišlo iz Chicaga v Zedinjenih državah sporočilo, da je tam umrl inženir Vladimir Remec v 85. letu starosti. Utegnili smo samo še dati v list oznanilo sorodnikov.

Pokojni inženir je bil zelo znana osebnost v slovenskem javnem življenju, tako gospodarskem, kakor političnem. Bil je brat pokojnega dolgoletnega poslevoedečega predsednika SLS, ravnatelja Bogumila Remca. Njun oče je bil uradnik na poštni direkciji v Trstu, znani slovanofil, prevajalec iz ruščine, zlasti Turgenjevih Lovčevih zapiskov, Franc Remec, ki je umrl mlad in zapustil dvojico par let starih sinov, ki jih je nato vzgajala mati roj. Ogorevc iz Škofljice. Oba brata sta kot visokošolca na Dunaju bila med prvimi člani slov. katoliškega akademskega društva Danica, iz najožje dr. Krekove družbe, in starejši Bogumil tudi ustanovitelj, prvi in dolgoletni predsednik Slovenskega akademskega starešinstva. Vladimir, rojen l. 1880, je postal civilni inženir in šel po študijah — ker ni dobil službe v Avstriji — v Severno Ameriko, kjer je bil nekaj let zaposlen pri gradnji mostov v Pittsburgu. Ko se je vrnil domov, je bil kandidat Krekovec za ravnatelja nove Završnice, pa je propadel proti Sušteršičevemu kandidatu in. Sernecu. Potem je postal ravnatelj Zavoda za domačo obrt pri deželni vladi.

Oba brata sta se živo udeleževala v Koroščeve gibanju za majsko deklaracijo ter je bil n. pr. Bogomil član Narodnega sveta za Slovenijo in Narodnega vjeća v Zagrebu, mlajši Vladimir pa je postal poverjenik (minister) za industrijo v prvi slovenski narodni vladi oktobra l. 1918. Bil je do zdaj edini še živeči član te slovenske revolucionarne vlade, prve slovenske po 600-letnem suženjstvu v Avstriji. Pozneje se je umaknil iz političnega življenja in se posvetil industriji.

Ko se je poročil s hčerko tovarnarja Polaka Heleno, je zgradil novo najmodernejšo tovarno upognjenega pohištva Remec & Co. na Duplici pri Kam-

niku, ki je dobila svetovni sloves. Še mi izseljenci smo naleteli v Buenos Airesu na upognjene stole z dupliško znamko. V času lesne krize je tudi ta najmodernejša tovarna v Jugoslaviji prišla v težave, ki pa jih je pokojni z močno energijo in s pomočjo Zadružne gospodarske banke prebrodil. Ob začetku vojne je postala dupliška tovarna prva žrtev partizanstva. kajti že julija 1941 so jo zažgali in tako začeli ob njej „oboroženo vstajo“. Pokojnik jo je tudi tokrat dvignil iz uničenja, toda ob dogodkih maja meseca l. 1945 jo je prepuštil usodi in odšel s štirimi sinovi, od katerih so bili trije domobranci, v begunstvo, dočim sta žena in najmlajši sin ostala doma. Partizani so tovarno zaplenili, ženo pa zaprli in jo preganjali iz zapore v zapor, tudi v zloglasno kočevsko taborišče. Končno je s sinom pobegnila čez mejo. Toda sestati se je mogla samo z možem in tremi sinovi, kajti jurista Jakobha, ki je bil poveljnik domobrancev v Poljanski dolini, so Angleži vrtili in partizani ubili. Vsa družina se je preselila v Združene države, kjer je pokojnik imel poznanstva še iz mladostnih let in kjer je spet začel služiti kruh, tokrat kot profesor matematike na privatnem kolegiju. Zadnja leta je živel v pokojju, ko so mu vsteli tudi leta službe v mladosti. Bil je vedno tesno udeležen pri slovenskem javnem življenju v Chicagu. Še v 85. letu živahnega in delovnega do zadnjega ga je 23. avgusta zadela srčna kap. Zapuščena žena gospo Heleno roj. Polak ter štiri sinove, od katerih je najstarejši Vladimir profesor matematike na kolegiju, Peter, trikratni doktor, univ. profesor na katoliški univerzi, Andrej inženir kemije in najmlajši Matija, inženir in doktor. Vsi se udeležujejo po zgledu očeta in strica tudi v javnem življenju ter je dr. Peter v načelstvu SLS, inž. Andrej pa predsednik S. K. A. Starešinstva v Chicagu, ki je tako nasledil očetovo funkcijo. Ob smrti zadnjega člana prve slovenske vlade izpred skoraj 50 let, izrekamo vsaj družini in sorodnikom naše sožalje.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Obiska vladarjev

Argentina bo imela to leto na obisku še dva vladarja evropskih držav. In sicer predsednika Italije dr. Saragata ter belgijskega kralja Baldoina s kraljico Fabiolo.

Predsednik Italije dr. Saragata bo prišel na obisk še ta mesec. V Buenos Aires bo prišel iz Urugvaya dne 15. septembra. V Argentini bo ostal dva dni. V času obiska predsednika dr. Saragata bodo na obisku v Argentini tudi tri vojne ladje 5. pomorske italijanske vojne mornarice.

Belgijski kralj Baldoin bo pa prišel na obisk v Argentino dne 3. novembra. V Argentini bo ostal s kraljico Fabiolo več dni ter si bo poleg Buenos Airesa ogledal tudi notranost države. Tako bo obiskal med drugim Córdoba ter Salto.

Gen. Onganija za varnost pred komunisti

Prejšnji teden se je vrnil z daljšega obiska raznih evropskih držav vrhovni poveljnik argentinske vojske Juan Carlos Onganija. Na povratku se je ustavljal tudi v Brazilu ter je imel več razgovorov z brazilskimi vojaškimi osebnostmi. Prav tako je bil pri brazilskem predsedniku maršalu Humbertu Castelu Branecu. Ob odhodu iz Ria de Janeiro

je časnikiarjem izjavil, da morata Brazil in Argentina nastopati vojaško enotno in združeno, da bosta zavarovala demokratske ustanove pred komunistično nevarnostjo. To izjavo je ponovil ob prihodu na buenosaireško letališče. V poznejši izjavi časnikiarjem je pa naglašal, da se komunistična propaganda po Južni Ameriki širi iz Kube.

Predsednik parlamenta a ohranitev demokratskih ustanov

Predsednik parlamenta dr. Mor Roig je prejšnji teden govoril v Hiši province Buenos Aires. Zatrjeval je, da ni mogoče prikrivati dejstva, da smo sredi globoke krize. Parlamentarne ustanove si s svojim sedanjim načinom dela ne utrjujejo slovesa, zlasti ne pri tistih, ki so nepotrpežljivi ter parlamentarnega delovanja ne presojujejo z dobrohotnostjo. Toda pri vsem tem se je po izjavi dr. Mor Roiga treba vprašati, kaj naj bi le nadomestilo sedanjo parlamentarno ustanovo, če hočemo še naprej obdržati dosedanja način življenja, ki spoštuje človekovo dostojanstvo in načela svobode.

Razgibano politično življenje

Prejšnji teden so bile v provinci Catamarca volitve v provincijsko ustavodajno skupščino. Volilna borba je bila zelo napeta. Zlasti med vladnimi ljud-

skimi radikali in justicialisti, ki so jih podpirali tudi dr. Frondizijevi ljudje iz njegove politične skupine Gibanje za integracijo in napredek. Zmagali so vladni radikali, ki so dobili z 28.636 glasovi 20 poslancev. Za justicialiste je glasovalo 27.858 volilnih upravičencev. Ta politična skupina bo imela v provincijskem parlamentu 13 poslancev. Volitev v tej provinci so se udeležili tudi krščanski demokrati, ki so v tej provinci po številu dobljenih glasov (1328) šele na petem mestu.

Razmerje za radikale in justicialiste oddanih glasov nakazuje, da bo borba med tema političnima taboroma tudi še naprej pri bodočih volitvah. Zlasti se bosta obe politični skupini spopadli z vso odločnostjo leta 1967 v največji in najpomembnejši argentinski provinci Buenos Aires, ko bodo volili guvernerja in viceguvernerja. Provinca Buenos Aires je po številu prebivalstva, gospodarski moči, obsežnosti in ustanovah, s katerimi razpolaga, vodilna argentinska provinca. Zato je politični pomen guvernerja te province neprimerno večji od guvernerjev ostalih provinc. Je že nekako politično pravilo, da ima tisti, ki vlada v provinci Buenos Aires, v oblasti več kot polovico republike.

Pod predsednikom dr. Frondizijem so pri volitvah v tej provinci zmagali peronisti, ki so zlasti močni po mestih na področju Vel. Bs. Airesa. Ker peronisti upajo, da se bodo lahko uveljavili znova z večino pri guvernerskih volitvah leta 1967, so se za te volitve začeli že sedaj pripravljati tudi vladni ljudski radikali. Za koordinacijo vse politične dejavnosti ljudske radikalne stranke v tej provinci je določen poseben odbor, ki ga sestavlja predsednik ljudske radikalne stranke dr. Balbin, guverner province Buenos Aires dr. Anselmo Marini, predsedniki klubov strankinih zveznih in provincijskih poslancev ter senatorjev in predsedniki mestnih občin. Sestava tega odbora zgovorno dokazuje, kako velik pomen posvečajo vladni radikali tej provinci, ki jo zaradi tega hočejo obdržati še naprej v svojih rokah.

Živahne debate v parlamentu in senatu

V obeh zbornicah se nadaljuje prejšnji teden prekinjeno delo. V senatu so nadaljevali razpravo o politiki vlade zlasti glede mesa. To debato je sprožil dr. Frondizijev senator Miguel Salmen, ki je v osemurnem govoru kritiziral sploh vso gospodarsko politiko vlade. Njegove očitke je najprej zavračal ljudskoradikalni senator dr. Santiago Fassi, za njim pa tudi minister za gospodarstvo dr. Pugliese.

V poslanski zbornici so prekinili debato o levičarski in desničarski teroristični dejavnosti v državi. Pozneje jo bodo obnovili. Sprejeli so tudi zak. osnutek o povišanju prejemkov osebu sodne službe ter poslanskih in senatorskih diet. Po novem povišanju bodo imeli člani sodišča 130.000 pesov (doslej 100.000 pesov), poslanci in senatorji pa 115.000 (doslej 75.000 pesov). Za debato v plenumu je pripravljenih več zakonskih osnutkov. Tako novi zakon o ureditvi stanovanjskega vprašanja, kakor zakonski predlog predsednika napredne demokratske stranke dr. Thedyja, naj bi fantje v Argentini začeli služiti vojaški rok že z 18 letom ter naj bi obvezna vojaška služba trajala samo šest mesecev. Zak. osnutek tudi določa, da dijaki lahko služijo vojaški rok po končanem študiju najkasneje do 26. leta starosti. Poročeni dijaki, ki imajo otroke, naj bi pa bili vojaške službe oproščeni. Prav tako naj bi dobili kmečki sinovi v času največjega dela tri tedne dopusta za pomoč svojim staršem pri delu na polju.

10-letnica osvobodilne revolucije

V Buenos Airesu so v pripravi velike slavnosti za proslavo 10-letnice osvobodilne revolucije, ki je 16. septembra 1955 zrušila Perona in njegov režim. Predsednik pripravljalnega odbora je biv. podpredsednik republike pod vlado osvobodilne revolucije admiral Izak Rojas.

V prov. Jujuy bodo imeli volitve guvernerja, viceguvernerja in 30 poslancev za provincijski parlament dne 9. januarja 1966. Razpisal jih je zvezni komisar v tej provinci.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Novice iz Slovenije

Slovenski gorski oči Triglav je imel 15. avgusta t. l. odličnega gosta. Za svoj 57-letni rojstni dan ga je obiskal ter se povzpela na njegov vrh avstrijski kancler dr. Josef Klaus, po rodu Korošec iz Zgornje Zilje, ki zna tudi slovensko. Po vrnitvi v dolino ga je predsednik komunističnega zveznega parlamenta v Beogradu Edvard Kardelj povabil na pogostitev.

V Ljubljani bo septembra meseca IV. mednarodni speleološki kongres. Med kongresom bo tudi razstava „Kras in jame“ s prikazom rezultatov speleoloških raziskavanj in značilnosti Krasa v Jugoslaviji. Glavno kongresno delo bo v Ljubljani, vendar bo otvoritev samega kongresa v Postojni, zaključitev pa v Dubrovniku, ker si bodo udeleženci kongresa ogledali tudi zanimivosti Dinarškega krasa.

Na plenumu članov Zveze naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije so ugotovili, da je po slovenskih zdraviliških krajih pre malo stalnih zdravnikov. Medtem ko pride v zahodnih evropskih zdraviliščih po 1 zdravnik na 60 pacientov, je stanje v Sloveniji neprimerno slabše. V Dobrni n. pr. pride 1 zdravnik na 873 pacientov, v Dolenjskih toplicah na 309, v Laškem na 173, v Rogoški Slatini na 441, v Šmarjeških toplicah na 160 in v Slatini Radenci na 158.

Cene stanovanjskim hišam v Sloveniji so zelo visoke. Večina nameščenec težko pride do nje, ker cene grede v milijone, kakor je razvidno iz oglasa Realitete organizacije Maribor za hiše, ki jih ima naprodaj v Ljubljani. Cene so naslednje: 1 odn. 2 sobno stanovanje din 3.150.000, 1 oz. 2 stanovanjska hiša v Rožni dolini 18 milijonov din, 1 stanovanjska hiša za Bežigradom 16 milijonov, skoraj nova vila 25 milijonov, 3 in pol sobno stanovanje — samo del no vseljivo — 7.500.000 din, 2 stanovanjska hiša 16 milijonov, enostanovanjska hiša v Škofljici 4.500.000 din.

Ferdo Delak, eden izmed pionirjev modernega slovenskega gledališča, režiser, publicist in organizator, je konec junija praznoval 60-letnico življenja. Zavod za gojitev divjadi Jelen na Snežniku pri Starem trgu razpolaga s 30.600 ha velikih lovišč, v katerih je 17 medvedov, 550 jelenov, 440 srn in 32 divjih petelinov. V lovišča prihajajo največ lovci iz Zahodne Nemčije. Vedno več jih je pa tudi iz Avstrije, Belgije in Italije. Za odstrel medveda je bila doslej taksa 1.000 do 2.000 dolarjev. Inozemski lovci se pritožujejo, da je cena za odstrel medvedov v Romuniji nižja kot pa v Sloveniji.

Sestanek zaupnikov Slovenske ljudske stranke bo v nedeljo 5. septembra po sv. maši ob pol enajstih v Slovenski hiši. Na sporedu je med drugim važno poročilo predsednika SLS dr. Mihe Kreka. Proslava škofa Antona M. Slomška bo v nedeljo 5. septembra 1965 v Slovenski hiši. — Ob 16 skupna sv. maša nato nastop 86 otrok šolskega tečaja Dr. Franceta Prešerna iz Morona.

Preljubo veselje, oj, kje si doma...

Po Moronu, Castelarju in okolici se širijo čudne vesti. Pravijo: če zaides v popoldanskih urah na Pristavo, lahko tam vidiš neverjetne stvari: račke, ki govori; rožice, ki prepevajo; žabice, ki se razgovarjajo. Ko so mi te govornice prišle na ušesa, sem se seveda od srca nasmejala: „No, ta je pa še bolj debela kot tista o letočih krožnikih! Le kako se pustijo ljudje tako za nos voditi!“ Govornice pa niso ponehale. Nasprotno, vedno več jih je bilo. Pa sem si mislila: Najbolje bo, če se na lastne oči prepričam, kaj je na stvari.“

Zato jo mahnem sredi popoldneva proti Pristavi. Pred velikimi železnimi vrati se za hip ustavim. Prislunhem. Notri je živ-žav, kot bi se zbrali vsi vrabčki Buenos Airesa (Moj Bog, saj sem že čisto pod vplivom govornic). Počasi odpre vrata. Pristava je vsa živa — pa ne vrabčkov, ampak otrok. Razgledam se malo okrog, da bi videla, kje so tista čudesa, o katerih se toliko govori. Pa zagledam skupino rožic, ki se pritožujejo: „Rade bi spale, cvetke zapane...“ — Tam dalje si skupina žabice ogleduje nebo in si dopoveduje: „Kvak, kvak, glej oblak...“ — Aha, tam sta pa dva šolarja, ki sta namesto

Umrli so. V Ljubljani: Julijana Ostojič, Božidar Pirko, strojni stavec v p., Gregor Hribar, Jože Čož, Marija Černe roj. Kocilija, Helena Legat roj. Močnik, Angela Prihaver roj. Babšek, Lovre Svetina, v. svetnik drž. žel. v p., Matko Šijakovič, brivsko-frizerski mojster, Ana Okroglič, Fani Bezlaj roj. Anžič, Anton Papež, Mira Brajkovič roj. Moljk, voditeljica administracijske klinike za čeljustno kirurgijo, Luka Krožnik, rudar v p., Davorin Ravljen, novinar v p. in književnik ter Lado Njivar, učence v Domžalah, Jože Dolinar, abiturient poklicne industrijske šole na Jesenicah, Zdravko Kompore, ključavničar v Novi Gorici, Marjeta Pire roj. Furlan v Mateni, Berta Lipovšek, poštna uslužb. v p. v Krašnji, Anton Lanjšek v Kamniku, Anton Gorjanec, kovaški mojster v Koreniti pri Vel. Loki, Franc Ranier st. biv. trgovec in pos. v Podčetrtku, Franc Kovač, rudar v p. v Zagorju, Ema Jager, vdova Likovič v

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Jožeta Markovič in Matilde Avguštin se je rodil sin. Na ime Martin Anton ga je v San Justu krstil g. Janko Mernik. Za botra sta bila Janko in Mara Filipič. Družino Antona Oblak in Helene Kušar je razveselila hčerka. Na ime Helena jo je krstil v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu g. Janko Mernik. Za botra sta bila Albert in Ivanka Malovrh. V družini Pavla Malovrha in Gabrijele Božnar se je rodila hčerka Jožica Ema. Krstil jo je v San Justu g. Janko Mernik, botrovala sta pa Albert Malovrh in Jožefa Božnar. Srečnim družinam naše čestitke.

Dr. Jože Peček. Iz domovine je prispela žalostna novica, da je v Brežicah nenadoma umrl tamkajšnji zdravnik (šef splošne ambulante in zdravstveni svetnik) v noči med 19. in 20. avgustom v izvrševanju svoje službe v bolnišnici. Kakor bi slutil, da gre zadnjikrat, je v nedeljo, dne 15. avgusta, s svojo rodbino obiskal svoj rojstni kraj Hrvačo pri Ribnici, nato pa z ženo go. Bredo (hčerko znanega ljubljanskega notarja Ivana Ušlaka) odpotoval na oddih v letovišče v Koper, kjer biva začasno njegova prva hči ga. Breda z otrokoma in možem Stankotom Škrabcem (sinom v Argentini bivajočega nekdanjega banskega svetnika Stankota). Zaradi službene obveznosti pa je takoj v četrtki 19. t. m. odšel domov v Brežice, kjer ga je sredi dela v 64. letu starosti zatekla smrt. — Pokopan je bil v nedeljo, dne 22. avgusta na brežiškem pokopališču.

Pokojni dr. Peček je bil znana osebnost med slovenskimi zdravniki. Po končanem medicinskem študiju se je specializiral za borbo zoper tuberkulozo v bolnišnici Golnik na Gorenjskem, nato pa leta 1930 odprl svojo privatno zdravniško prakso v Brežicah. Tu je kmalu ustanovil Protituberkulozni dispanzer in javni Zdravstveni dom. Ves se je posvetil splošnemu zdravstvu in še posebno zdravljenju tuberkuloznih bolnikov. Zaradi njegovega vedno vedrega značaja so ljudje od blizu in daleč prihajali k njemu po zdravstvene nasvete in pomoč. Bil je ljudomilega značaja in je ljudem pomagal ne le z nasveti marveč tudi dejansko. Kolikokrat je stisnil roko bolniku v roke denarno pomoč, mesto da bi od njega sprejel zasluženi

Gmajni pri Štepanji vasi, Rudi Rozman na Jesenicah, Jože Groznik, upok. v Češnjicah, Janez Jereb, gozdar v p. v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici in Francika Gruden, posl. v Kranju, Dušan Kravčič v Izoli, Iva Cotman roj. Lukman v Trzinu, Ana Pikel roj. Virant v Zalcu, Nada Pančur v Celju, Ciril Pogarčnik, v. carinski deklarant v Škofji Loki, Marija Mejač roj. Roeger v Velikih Laščah, Franc Kač v Celju, Frančiška Cerar roj. Jagodic v Domžalah, Marija Vardjan, učiteljica v Semiču, dr. Venčeslav Arko, primarij v Mariboru, Alojz Mohorič, fin. inšpektor v Kopru, Janko Šenica, kapucin v Vipavskem Križu, Jakob Bučar v Litiji, Ivan Zagar v Lavrici, Anton Bežek v Zalugu, Franc Černič, krojač v Kranju, Simon Kavčič, zimarski obrtnik v Stražišču, Franc Kotar v Grosuplju, Jože Dragovan, nadpremičar na Jesenicah, Ela Žnidaršič roj. Nerima, učit. v p. v Črnučah, Boštjan Medved, ključavničar v št. Vidu pri Stični, Frančiška Entor roj. Prosenec v Slovenski Bistrici in Ivica Juhan, učenka v Kranju.

honorar! Koliko bolnikov je s svojim privatnim avtomobilom brezplačno prepeljal z doma, kjer je napravil bolniški obisk, v brežiško ali krško bolnišnico! Ob nacistični okupaciji so ga Nemci preselili za rudniškega zdravnika v Senovo pri Rajhenburgu, kjer si je pridobil vsesplošno ljudsko zaupanje. Konec leta 1944 se je moral umakniti v Ljubljano, kjer je dočkal konec vojne in vrnitev na svoje mesto v Brežice. Tu se je posvetil samo svojemu poklicnemu delu v korist trpečim bolnikom. V brežiškem okraju je s svojim 35-letnim delom zapustil najlepši spomin nesebičnega in ljudomilega zdravnika; pa tudi hrudog po svetu se bo ob tej novici z žalostjo spomnil nanj marsikak njegov znanec in prijatelj. V Argentini nas je precej, ki smo poznali in bili prijatelji tega šaljivega Ribničana. Na onem svetu pa se je srečal s svojim nekdanjim gimnazijskim sošolcem pokojnim msgr. Janezom Hladnikom, ki ga je obiskal zadnjič v Brežicah ob svojem obisku domovine v letu 1958 in se spet nasmejaval njegovim dvotipom.

Draži Jože, počivaj mirno v lepi slovenski zemlji!

J. L. SAN JUSTO

IV. mladinski dan v San Justu je pretaklo nedeljo izzvenel v mogočno mladinsko manifestacijo s katero so ponovno poudarili svobodnemu svetu: „...narod naš umreti noče!“ Zjutraj je bila sv. maša, pri kateri so peli otroci Balantičevega tečaja pod vodstvom gđc. Klanjškove in pa domači dekliški zbor. Mladinsko zborovanje je začel predsednik krajevne fantovskega odseka Janez Frontini, nato so nastopile naraščajnice z deklamacijo, za njimi pa je govoril g. Tine Debeljak ml., o problemih naše mladine: „Če se zapremo v samo argentinsko življenje, smo okrnjeni, če pa živimo v tujini tudi naše slovensko življenje, pa imamo v svojem duševnem obzorju še eno okno odprto v svet, ki nam plemeniti duha in ga dviga nad povprečje vsakdanjega človeka.“

Po predavanju so zapele dekleta tri narodne pesmi.

Popoldne smo videli naše naraščajnice in disciplinirane naraščajnice v le-

odgovornosti in razumevanja staršev, ki so pošiljali svojo mladež ne glede na čas, daljavo in število otrok — večina je iz številnih družin.“

„Če dovolite še eno bolj osebno vprašanje. Vemo, da imate doma šestčlansko družino, kje dobite čas, ki ga posvečate mladini?“

„Za take cilje ga izkoplje iz „triglavskih skal“ in „kraških jam“. Sicer je pa tako: čas je kot denar: dobiš ga tam, kjer ga manjka. In tega mislim, se dobro zavedajo vsi, ki se že dolga leta trudijo na kakršen koli način za slovensko skupnost v tujini.“

Odgovor me je presenetil. Nova vprašanja mi silijo na jezik. Toda otroci pridejo iskat gospe Debečve, da bi nadaljevali z vajo. Komaj, da se ji še lahko zahvalim.

Zadnji žarki poljubljajo krošnje omhuja. Od nekd se mehko razlije: „Glej-te, še sonce zahaja...“ Ko odhajam: Pristave, mi raste v srcu prepričanje: dokler so med nami otroci, z dušami kot pravkar razorana njiva; dokler so med nami ljudje, ki z potrpežljivostjo sejalec polagajo vanje seme ljubezni do slovenske besede, do slovenske pesmi, do slovenskega naroda, se nam ni treba bati. Narod v tujini ne bo izumrl.

M. R.

„Proslavo bo sestavljala vrsta slik, ki si jih predstavlja in doživlja otroška duša o življenju doma in v naravi.“

„Kdo in kako ste pripravili besedilo?“

„Po tekstu pobranem iz Slomškove otroške poezije in drugih znanih slovenskih pisateljev in pesnikov, iz knjig, ki so nam bile na razpolago.“

„Prej ste omenili „grozno število otrok“. Koliko jih bo sodelovalo?“

„Nič več in nič manj kot 86. Ne ustrašite se! Otroci so izredno urni v igrah. Slike se razvijajo kot na platnu. V 45 minutah odigrajo otroci vseh 26 slik, kot bi se zakotalili po pravkar ozelenem klancu.“

„Kako je mogoče vzdržati disciplino pri vajah s toliko količino otrok, ki niso vsi hkrati zaposleni?“

„O tem bi morale odgovoriti naše učiteljice, ki skrbijo za disciplino. Treba je res mojsrskespretnosti, pripravljenosti in zmognosti, da pridobiš in prepričaš otroka, da mora biti tiho, ko bi najrajši zakričal, naj bo miru, ko bi rad stole premetaval, naj bo poslušen, ko bi rad sam govoril.“

„Ali pri vsem tem ogromnem delu dobite razumevanje in oporo v starših?“

„Že samo to, da se v kratkem času pripravi tolikšno število otrok, je znak

roške dežele in flore. Toda na žalost ni nikdar zapisal nobenega svojega dognanja. Čeprav osebno dr. Petek ni bil v katoliškem taboru, je bil eden največjih dobrotnikov slovenskih šolskih sester v št. Rupertu. Dr. Petka so pokopali v št. Rupertu 11. avgusta ob številni udeležbi Slovencev iz vse Koroške. Pokojnega sta na mrtvaškem odru blagoslovliva šentruperski župnik dr. Zeichen in katehet Orel, združeni zbori so zapeli žalostinke. Ob grobu se je od pokojnega poslovil župnik Zeichen, ki je govoril o pokojnikovi težavni življenjski poti. Poudaril je zlasti dr. Petkovo neomajno zvestobo slovenskemu narodu in tesno povezanost z njim. Potem so govorili še velikovski župan, podpredsednik deželnega zbora Pawlik, glavni govornik pa je bil dr. Franci Zwitter, ki je orisal vso pokojnikovo življenjsko pot in delo.

SLOVENCIV ARGENTINI

KANADA

O nesreči g. župnika slovenske fare sv. Vladimira v Montrealu g. Stanka Boljka smo poročali. V bolnišnici se je od avtomobilske nesreče že toliko popravil, da jo je lahko 22. julija zapustil in se vrnil domov. V začetku avgusta so mu nogo vzeli iz sadrinega ovoja. Ni še povsem dober. Ima še vedno težave pri govoru in dihanju, ker mu je eno od štirih zlomljenih reber predrlo pljuča.

Lazaristovski brat Ciril Verdnic je pa dobil mnogo hujše poškodbe. Zlasti na glavi ter so ga imeli zdravniki po nesreči na operacijski mizi polnih 8 ur. Zelo so se bali za njegovo življenje, pa je le premagal krizo. Pri avtomobilski nesreči je imel poleg drugega zlomljeno tudi roko. Obiskovalce pozna, ne more pa še govoriti.

V času odsotnosti g. župnika Boljke je vodil dušnopastirstvo v fari g. Karel Wolbang, ki je vodil tudi romanje Slovencev v Montrealu v Cape de Madeleine.

Slovinci v Montrealu so v zadnjem času od sodelovanju s faro sv. Vladi-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Vsak teden ena

OD ZIBELKE DO GROBA
(Sinu Matjažu na grob)

Od zibelke do groba,
joj, sinko moj, je kratka pot,
je polna rož in trnja
in zlatih sanj in blodnih zmot.

Z nasmehom nanjo stopiš.
Z očmi, uprtimi v pomlad,
si zidaš nad oblake
palače bajne, pisan grad.

Vse bliže noč prihaja —
na ustih ti smehlaj zamre;
zaman iztezaš roke —
za gradom grad se ti podre.

Nazadnje truden vsega
z brikostjo v srcu zaželiš
miru si v črni zemlji
in hrepeneče stisneš križ.

Od zibelke do groba,
joj, sinko moj, je kratka pot.
Presadiš kot mladiko
v svoj večni vrt te je Gospod.

Mirko Kunčič

ko cenejša. Novo zamisel zgradbe je utemeljeval g. arhitekt Marijan Eiletz. Prav tako je razdelitev prostorov pojasnjeval finančni referent g. Herman Zupan ml. V precej živahni debati je g. arh. Eiletz izjavil, da bodo prostori po novi zamisli lahko prav tako moderni in udobno razporejeni kakor v prednačrtu št. 1. Preskrbljeno bo tudi z estetskega vidika ter bodo bodoči načrti obsegali vse potrebne prostore, ki so bili predvideni v že prvotnem gradbenem prednačrtu, s čim manjšo zasedbo vrtno površine. Dvorana je v tem predlogu predvidena v prvem nadstropju, družabni salon z barom in kuhinjo v pritličju, medtem ko za pisarne, šolske prostore, društvene sobe itd., še ni dokončnih idej. Kljub temu se je članstvo lepo predstavljene zamisli oklenilo in jo tudi izglasovalo z veliko večino. Izvoljen je bil poseben gradbeni odsek, ki ga sestavljajo odborniki in člani. Skupno z g. arhitektom Eiletzom ima nalogo izdelati gradbene prednačrte, ki bodo predloženi v odobritev upravnemu odboru, pooblaščenemu od občnega zbora. Odsek je že pričel z delom.

KOROŠKA

Smrt uglednega Slovence

V Velikovu je 9. avgusta t. l. umrl v osemdesetem letu starosti dr. Franc Petek, eden redkih koroških izobraženec-laikov, ki je od rane mladosti neustrašeno izpovedoval svojo narodno zvestavo. Več kakor petdeset let je živel v Velikovu, kjer je imel svojo ordinacijo, kamor so prihajali Slovenci iz vseh krajev Koroške. Dr. Petek ni nikdar vprašal po plačilu, ampak je najprej hotel pomagati in to vsakemu, tudi tistim, ki so ga na političnem zborovanju napadali. Kajti dr. Petek je bil pred drugo svetovno vojno deželni poslanec in se je kot predstavnik Slovencev udeleževal manjšinskih kongresov v Londonu, Zenevi, Dunaju, Stokholmu in drugod. Pa ni bil dr. Petek ugleden samo kot zdravnik in to celo med Nemci, ampak tudi kot poznavalec koroške zgodovine, ko-

odgovornosti in razumevanja staršev, ki so pošiljali svojo mladež ne glede na čas, daljavo in število otrok — večina je iz številnih družin.“

„Če dovolite še eno bolj osebno vprašanje. Vemo, da imate doma šestčlansko družino, kje dobite čas, ki ga posvečate mladini?“

„Za take cilje ga izkoplje iz „triglavskih skal“ in „kraških jam“. Sicer je pa tako: čas je kot denar: dobiš ga tam, kjer ga manjka. In tega mislim, se dobro zavedajo vsi, ki se že dolga leta trudijo na kakršen koli način za slovensko skupnost v tujini.“

Odgovor me je presenetil. Nova vprašanja mi silijo na jezik. Toda otroci pridejo iskat gospe Debečve, da bi nadaljevali z vajo. Komaj, da se ji še lahko zahvalim.

Zadnji žarki poljubljajo krošnje omhuja. Od nekd se mehko razlije: „Glej-te, še sonce zahaja...“ Ko odhajam: Pristave, mi raste v srcu prepričanje: dokler so med nami otroci, z dušami kot pravkar razorana njiva; dokler so med nami ljudje, ki z potrpežljivostjo sejalec polagajo vanje seme ljubezni do slovenske besede, do slovenske pesmi, do slovenskega naroda, se nam ni treba bati. Narod v tujini ne bo izumrl.

M. R.

SLOVENCİ PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

mirja kupili tudi večjo pristavo izven mesta. Na njej mislijo urediti športna igrišča in tudi kopališče. Drugače pa bo Slovenska pristava služila za nedeljske izlete in družabne prireditve na prostem. Ob praznikih bodo Slovenci imeli lahko tam tudi mašo.

V fari Marije Pomagaj v Torontu je bilo letos 52 birmancev, k prvemu obhajilu je pa pristopilo 49 slov. otrok.

V fari Marije Brezmadežne so imeli letos 26 slov. prvoobhajancev.

Prenovitev slovenske cerkve v Montrealu je končana. Na binkoštno nedeljo so v fari blagoslovili dve plošči. Prvo je darovalo Baragovo društvo in pove, da so cerkev kupili Slovenci za Boga in za slovenske rojake. Druga plošča je na steni župnišča. Pove, da je na križišču ulic St. Danis in Marie Anne slovensko središče, h kateremu spada slovenska cerkev, dvorana in župnišče.

Poročili so se: Zvonko Mikič in gđc. Effie Manali; Jožef Slobodnik in gđc. Darja Marolt; Bernard Berce in gđc. Ana Kraševac.

PO ŠPORTNEM SVETU

Slovenski goriški kolesar, nosilec olimpijske srebrne medalje, Jurij Uršič, si je 6. avgusta na italijanskem državnem amaterskem prvenstvu priboril naslov prvaka v zasledovalni vožnji. V finalu je premagal Roncaglia in prevozil progo s povprečno hitrostjo 48,796 km na uro.

Mladi Edi Podberšček iz Štandreža je na deželnem lahkoatletskem prvenstvu v Vidmu zasedel v skupini mladcev prvo mesto v metu diska s 45,33 m. S tem metom se je mladi atlet, član goriškega slovenskega športnega kluba Olympia uvrstil na prvo mesto v letošnji lestvici metalcev diska v vsej Italiji. V svoji skupini seveda.

V Evropi in Severni Ameriki padajo rekordi v plavanju. Znani argentinski plavalec Luis Nicolao, ki študira v Severni Ameriki, je v Toledo v Ohio nastopil pri tekmovanju Ameriške amaterske plavalne zveze. Zasedel je prvo mesto v metuljčku na 100 m v času 57,8, na 200 m pa četrto s časom 2;12,1, kar je novi argentinski in južnoameriški rekord. Prvi je bil Kevin Berry s 2;1,8, rekord ima tudi Berry z 2;6,6. Na istem tekmovanju je 14-letna Patty Caretto izboljšala svetovni rekord v času 18;23,7 na 1500 m prosto, Martha Randall pa na 400 m prosto s 4;39,2.

V Blackpoolu v Angliji je Dan Sherry postavil nov rekord v metuljčku na 111 y (100,584 m) v času 58,1.

V Budimpešti je Nizozemka Ada Kok ponovno osvojila naslov svetovne rekorderke na 100 m metuljček s časom 1;4,5. Naslov ji je namreč pred dobrim tednom odvzela Staron Stouder (USA).

V Kimberleyu v Južni Afriki pa je 12-letna Karen Muir postavila nov rekord na 110 m hrbtno s 1;8,7. Karen je najmlajša svetovna rekorderka.

Vestnik SFZ

I. slovensko lahkoatletsko prvenstvo, ki ga organizira SFZ, bo na drž. praznik, 12. oktobra, v Lanusu. Nanj so povabljeni vsi slovenski športniki: člani, naraščajniki in vsi ostali, ki se zanimajo za lahko atletiko. Ob priliki bomo objavili program.

Zvezni sestanek SFZ bo v nedeljo, 5. septembra, po mladinski maši v Slovenski hiši. Na programu: poročila, razgovor in predavanje o spolni vzgoji.

OBVESTILA

VIII. kulturni večer SKA bo v soboto, 4. 9. t. l. ob 7 pri Bullrichu, Sarandí 41, Capital. Vodil ga bo dr. Tine Debeljak. Na sporedu bodo dr. Debeljakovo predavanje o Danteju (ob 700-letnici njegovega rojstva) in recitacije Dantejevih pesnitev.

Dekleta iz Carapachaya lepo vabljen na sestanek, ki bo v soboto, 4. septembra, ob 5.30 v domu.

Društvo slov. protikomunističnih borcev vabi v nedeljo, 5. septembra, k spominu obletnice smrti generala Rupnika. Ob 9.30 sv. maša; ob 10.30 polaganje venca pred spomenik borcev. Oboje v Slov. hiši na Ramón Falconu 4158.

Slovenski dom v Carapachayu bo pripravil v soboto, 4. sept., ob 20 predavanje zvočnih filmov iz Evrope. Lepo vabimo vse sosede!

Celodnevna proslava 4. obletnice Slomškovega doma bo v nedeljo, 19. septembra. Pričetek slavlja ob 10 dopoldne s sv. mašo na prostem in nastopom šole A. M. Slomška. Popoldne prikaz podob iz slovenske zgodovine — ustoličenja in krsta. Besedilo napisal g. dr. Tine Debeljak. Sledi družabni del. Vsi rojaki lepo vabljeni!

V nedeljo, 19. septembra, ob 19 bo v Slomškovem domu nagradno žrebanje z glavno nagrado — stereofonskim aparatom. Kupujte srečke in podprite delo Slomškovega doma!

Dekleta! Naš zvezni sestanek bo v nedeljo, 5. septembra, po mladinski maši v Slovenski hiši. Na sporedu med drugimi prijetnimi točkami predavanje in razgovor ge. Kraljeve o naši kulturni vzgoji. Odbor SDO.

Sestanek SDO iz Ramos Mejía bo v nedeljo, 12. septembra, ob 9 zjutraj.

Sanmartinski krožek SDO bo imel v nedeljo, 12. septembra, po sv. maši v domu svoj redni mesečni sestanek. Prebival bo g. Tine Debeljak ml. o novi slovenski poeziji.

Velika mladinska tombola v San Justu bo v nedeljo, 26. septembra.

Družabna pravda je v počastitev 100-letnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka izdala posebno, slavnostno številko svojega glasila („Družabna pravda“).

FRIGORIFICO "TELLIER"

JOSE PETANOVIĆ

ul. Tellier 1764

naznanja cenjenim odjemalcem, da se je preselil štiri kvadre od tam v ulico

Cafayate 1919,

kjer je odprl nove prostore pod imenom podjetja

FRIGORIFICO "DANUBIO"

T. E. 68-2435

Se priporočamo

XIII. MLADINSKI DAN

9.30 sveta maša 14 odbojka SDO Morón:SDO Lanús
11 tekmovanje naraščajnic 15 telovadni nastopi

NEDELJA 12. SEPTEMBRA

v Slovenski vasi

ki prinaša vrsto člankov o tem slovenskem velikemu izpod peresa vidnih slovenskih javnih delavcev in poznavavcev Krekovega življenja. Dobi se v Dušnopastirski pisarni za ceno 30 pesov.

Udeležencem nedeljskih sestankov v Slovenski hiši sporočamo, da bo popoldne na razpolago kosilo.

1 9 . s e p t e m b r a

1961

1965

celodnevna
proslava
četrte
obletnice
blagoslovitve
slomškovega
doma

vabljeni!

Naprodaj zemljišče

v Villa Adelina (B. Arza)

2 kvadri od kolektivov št. 1, 5 in 4 ter šest kvadrov od ceste Panamericana.

Vprašati na naslovu

Mangrullo 221 B. Tanque
Villa Adelina

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17-20

telefonu 93-0719 tudi dopoldne

Slovenski dom v San Martinu

IV.
PEVSKO
GLASBENA
PRIREDITEV

bo v

nedeljo 26. septembra

popoldne

Sodeluje več pevskih zborov in orkestror, vokalni in instrumentalni dueti, terceti, seksteti in okteti, solisti ter učenci oz. učenke raznih glasbenih instrumentov.

Tudi letos bo v

Slovenskem domu v San Martinu

VELIKA TOMBOLA

in sicer v

nedeljo 3. oktobra

v prostorih doma. — Bogati dobitki! — Tombolske tablice bodo kmalu v predprodaji. — Po tomboli družabna prireditev, pri kateri sodeluje

„Moulin Rouge“

SLOVENSKA HRANILNICA z. z o. z.

(C. C. „S. L. O. G. A.“ Ltda.)

Bartolomé Mitre 97 in Moreno, Ramos Mejía
T. E. 658-6574

V soboto 4. septembra 1965 ob 20.30 bo

Informativni sestanek

Na sporedu poročilo upravnega odbora c polletni bilanci
Lepo vabljeni vsi člani in vlagatelji.

Založba Slovenske kulturne akcije

Glasbeni odsek

NOVO

NOVO

KVARTET FINK

Prva long play plošča (33 obratov, izvedba obeh strani traja 35 minut) prinaša na eni strani umetne pesmi, na drugi strani pa raznolike priredbe narodnih pesmi. Izvajajo člani kvarteta Marija Fink-Geržinič, Neda in Marta Fink in Božidar Fink. Na klavirju spremlja komponist Alojzij Geržinič

Ploščo je odlično posnela Columbia

Dobite jo lahko v pisarni SKA in v Dušnopastirski pisarni, Ramón Falcón 4158, prav tako pa tudi pri poverjenikih.

Cena: 700 pesov (v Argentini) (plačljivo tudi v obrokih)

Sprehod po Ameriki in Kanadi

Huntington, 3. avgusta.

Spoštovani g. urednik!

V soboto, dne 10. julija, smo se odpeljali od doma z avtom in prikolico proti Washingtonu. V avtu nas je bilo sedem članov družine. Pisec teh vrstic, moja boljša polovica, sin, snaha in trije vnuki. Bil je lep topel dan. Zvečer istega dne smo prispeli v državo Delavare in prespali v državnem parku.

Spali smo v prikolici in pod šotorom, ki smo ga imeli s seboj. V parku je bilo ta večer mnogo ljudi. Nekateri so imeli velike prikolice in so spali v njih. Ponoči je deževalo, kar nas ni nič motilo. Drugo jutro nadaljujemo z vožnjo proti Washingtonu, kamor smo prispeli popoldne. Najprej smo si ogledali državno hišo ali Kapitol. To je ena izmed največjih stavb na svetu, dolga je 2.253 m, široka 1.050 m. Stavba ima več vhodov. Na sredi je kupoli podoben velik okrogel prostor. Vse naokoli so kipi bivših prezidentov v naravni velikosti. Visoko no stropu so nabožne slike. Vse naokoli stavbe so zgodovinske slike iz bojev v starih časih. Imeli smo vodiča, kateri nas je vodil po tej ogromni stavbi in nam razlagal vse, kar je zanimivega. Peljal nas je v dvorano kongresa in senata. Te dvorane so kot neka gledališča, okoli je galerija s stoli, kjer sedijo senatorji, kadar zasedajo v parlamentu, na dnu stavbe je

oder, na njem miza, kjer sedi prezident ob takih prilikah in podpisuje zakone. Tudi tu notri je po zidu vse polno slik. Po hodnikih so krasne zgodovinske slike, ki so jih izdelali najboljši umetniki. Tlak po hodnikih je zelo lep in poln ornamentalnih slik. Premalo je bilo časa, da bi si še kaj več ogledali.

Ko smo si delno ogledali to veliko in lepo poslopje, smo odšli čez reko Potomak na vojaško pokopališče Arlington. Tu smo videli grob pokojnega prezidenta Kennedyja. Poleg njega sta pokopana 2 njegova otroka, ki sta umrla v rani mladosti. Grob je na malo vzvišenem prostoru; ograjen je z navadno nizko leseno ograjo. Moj sin je posnel sliko. Na grobu gori večna luč. Častna straža 2 oficirjev čuva grob noč in dan.

Takoj malo nad grobom prezidenta je majhen muzej, kjer je tačas stanoval general Lee. Tu smo videli opravo generala in njegovo tedanje pohištvo. Ravno v tej stavbi je moral general Lee podpisati predajo generalu Grantu. Ta mu je podal roko in dovolil, da so njegovi vojaki, premagani, vzeli s seboj na dom konje in vozove. Rekel je: Sedaj pojdite domov in se lotite dela. Civilna vojna je trajala pet let. Zmagali so unionisti in takratni prezident Abraham Lincoln je odpravil sužnost. Noben bogataš ni smel več imeti sužnje. To se je dogajalo leta 1865, ravno pred sto

leti. Za tako veliko človekoljubno delo kot ga je naredil za ljudstvo prezident Lincoln, ko je odpravil sužnost, je padel pod streljo napadalca, ko je šel s svojo ženo v gledališče.

Ko smo se vrnili s pokopališča, smo obiskali veliko in lepo božjepotno katedralo Brezmadežnega spočetja Marijinega v Washingtonu. V tej katedrali je bil pokojni prezident Kennedy poročen in ravno tam so bili pogrebni obredi za njim. Pod katedralo je lepa in velika restavracija, Amerikanci jo imenujejo kafterija. Notranjost je najbolj okusno urejena. Ta večer nas je bilo precej notri. Smo dobro in poceni večerjali. Alkoholnih pijač ne točijo. Ob 8 zvečer kafterijo zapro.

Zopet se vozimo po državi Pensilvaniji. Zvečer smo se ustavili v motelmajhni stavbi poleg avtocest, ki so samo za prenočevanje brez kakršne koli postrežbe. Ivan je naročil dve sobi. Bili sta lepo opremljeni. Utrujeni od dolge vožnje smo kar dobro spali.

Naslednjega dne smo nadaljevali vožnjo po državi Ohio. Tu je lepo rodovitno polje. Velike farme. Žito ravno zori. Pšenica rumeni kot zlato. Cele poljane so krompirja, ovsa itd. Svet je lahko valovit, ceste široke. Na več krajih teče po šest cest ena poleg druge. Vozili smo skozi nekaj dolgih predorov pod hribi. Ta večer smo prenočili ob jezeru, kjer je bilo mnogo turistov.

Drugo jutro se vozimo dalje v državo Michigan. Pozabil sem omeniti, da

smo bili v Clevelandu. Jaz sem iz slovenske gostilne poklical prijatelja Jožeta Žnidaršiča, ki je pred 4 leti prišel iz Argentine. Živel je na Ezeizi. Od tam se tudi pozna. Zelo se je začudil, ko me je zagledal. Ker je moral na delo v tovarno, ni bilo časa, da bi se kaj več pogovorila. Povedal je, da se dobro znajde. Ima tudi svoj avto.

Vožnja po državi Michigan je bila prijetna. Sama ravnina, samo rodovitno polje; mnogo je tudi tu pšenice. Ob cesti so nasadi s črešnjami. Ivan jih je kupil od farmerja 2 košarici poceni. Drevje je nizko, tako da lahko s tal trgajo češnje.

Zadnje mesto na našem počitniškem potovanju po Ameriki je bilo Detroit. Tu so največje tovarne avtomobilov. Nad avtocesto, po kateri se vozimo, je mesto Detroit. Vse ceste, ki tečejo paralelno, imajo mostove čez avtocesto. Teh je mnogo.

Brez dovoljenja smo se vozili čez zelo dolg most čez jezero Huron v Kanado. Prvo mejno mesto je Windstor v državi Ontario. Od tu imamo še 100 milj do mesta San Thomas, kjer živi naš prijatelj Delič. 8 let je že, kar je prišel iz Argentine v Kanado. On in vsa družina so bili silno presenečeni ob našem obisku, posebno še, ker ni bil napovedan. Pri prijatelju smo se dobro počutili. Rekel bi, kot bi bili doma. Saj so to naši že stari prijatelji v novi deželi. Prijatelj ima lepo hišo v samem centru mesta. Marija, kakor Nikola, oba

delata v tovarni. Imata 3 hčerke, 2 hodita že na visoko šolo.

Ko smo se poslovili od Deličevih, smo se vozili po Kanadi nasproti stari trdnjavi še iz vojnih časov med Kanado in Ameriko. Ogledali smo si to trdnjavo ob Erijskem jezeru. V njej je muzej, uniforme oficirjev in vojakov iz tedanjih časov, kakor tudi orožje: puške, topovi, vse po starem. Okoli trdnjave so še jarki.

Nadaljevali smo vožnjo proti domu. Vse je šlo po sreči. Večkrat smo se morali ustaviti na bencinskih postajah, da se je napil avto, pa tudi mi. Na postajah so lepe restavracije za oddih in okrepčilo. Vsega je na razpolago. Alkoholnih pijač na postajah nikjer ne prodajajo, čeravno bi jaz raje pil vino ali pivo, kakor pa koka kolo. Ako bi prodajali ob cestah alkoholne pijače, bi bilo še več smrtnih nesreč na cestah, kakor jih je. Lansko leto se je ubilo po vsej Ameriki 185.000 ljudi. Več, kot jih je padlo v kateri koli ameriški vojni. Letos ob prazniku neodvisnosti je bilo v treh dneh nad 500 mrtvih. Prehitro vozijo. Nekateri pod vplivom alkohola.

Dopust smo dobro izkoristili. Bog daj da bi drugo leto zopet kam drugam pogledali, kako se svet suče. Pozdrav čitateljem Slob. Slovenije, urednikom in sodelavcem, prijateljem, hčerkam in družinam v Argentini.

S spoštovanjem

Frank Žele